

DE IMPACT VAN KUNSTMATIGE INTELLIGENTIE: KANSSEN EN RISICO'S

Kunstmatige intelligentie is niet meer weg te denken uit ons dagelijks leven. Onze smartphones zitten er bijvoorbeeld vol mee, en de financiële branche zet zelflerende systemen in als wapen tegen fraude. De mogelijkheden zijn talrijk, maar er zijn uiteraard ook gevaren. De crux zit hem in hoe we ons er als mens toe verhouden. Tijdens de SRA-Masterclass Strategie ging trendwatcher en technologie-expert Jarno Duursma in op hoe menselijke en kunstmatige intelligentie elkaar kunnen versterken.

Als Jarno Duursma het heeft over kunstmatige intelligentie (KI), dan bedoelt hij daarmee het concept dat software, apparaten en machines zelfstandig taken kunnen uitvoeren op een manier die de mens als 'slim' zou beoordelen, afgezet tegen de menselijke intelligentie. KI is niet langer speculatief, maar overal om ons heen aanwezig. We laten een deel van ons denkwerk over aan computers en dat biedt legio voordelen. Denk aan het razendsnel verwerken van enorme hoeveelheden data om inzichten te genereren

en voorspellingen te doen, bijvoorbeeld over het gedrag en de behoeften van klanten.

De grootste winst van de afgelopen jaren zit volgens Duursma in 'machine learning', een vorm van KI die is gericht op het ontwikkelen van zelflerende systemen. "We voeden software met heel veel data; vaak een enorm aantal voorbeelden. Slimme software is nu in staat om van deze input en andere KI-systemen te leren om de eigen

Jarno
Duursma

prestaties te verbeteren. Dit geeft KI-systemen extra slagkracht, maar deze kwalitatieve groeispurt beïnvloedt ook de manier waarop we omgaan met technologie en met elkaar.”

DE KERN IS DE MENS

Zelflerende KI-systemen zijn al realiteit en bieden talloze mogelijkheden. Ze zijn sneller dan wij, niet gebonden aan ‘kantooruren’ en geven soms antwoorden op nuttige vragen die we zelf nog niet eens hadden bedacht. Maar er kleeft ook een aantal risico’s aan. Wie machines voedt met historische data, geeft immers automatisch ook vooroordelen mee. Die neemt een machine klakkeloos over, terwijl je een computersysteem soms maar moeilijk een ethische gedragscode kunt meegeven. Het zelflerende systeem bevestigt dus de beelden die we al hebben, omdat het leert van de data die we erin stoppen. Hoe voorkom je dan tunnelvisie? “De gegevens die we binnenhalen, zijn in beginsel inderdaad vervuild”, aldus Duursma, maar daarin schuilt volgens hem niet het grootste gevaar.

“Het grootste risico is dat wij als mens doen alsof dit soort systemen orakels zijn met een ingebouwd schoonmaakfilter. Wij zullen als mens altijd kritisch moeten blijven kijken naar welke data we hebben verzameld, naar wat die gegevens nu eigenlijk zeggen, naar mogelijke verbanden en ingebakken onethische zaken. Latent racisme bijvoorbeeld, of discriminatie. Er zijn nu voldoende ethische richtlijnen voor KI-software geformuleerd, zowel op Nederlands als Europees niveau. Die documenten kun je als basis gebruiken in je organisatie. Maar het heeft mijn sterke voorkeur om in processen die een grote impact hebben, zoals in de medische en militaire wereld, de mens te laten meekijken. Denk dus goed na over hoeveel mandaat je KI-systemen geeft, en over de mate van regie die je bij de mens houdt.”

SLIMME COLLEGA

Ondanks dat KI al overal om ons heen is, heerst er nog steeds een zweem van angst. Worden we als mens niet voorbijgerend door de snelheid en de kracht van KI? Hoe houden we onze waarde naast zoveel kunstmatig denkvermogen? Simpel, aldus Duursma. Door KI niet te zien als concurrent die je werk bij je wegkaapt, maar als je slimme collega die je juist meer ruimte biedt om je menselijke kant te laten zien. “Natuurlijk zijn er banen in de gevarenzone, maar veruit de meeste mensen zullen met KI-systemen gaan samenwerken. En er zullen door KI ook weer nieuwe banen bijkomen. Het gaat er vooral om hoe we ons hierin opstellen. Veranderingen als deze zijn misschien spannend, maar er is niets mis met een beetje spanning en risico. Buiten je comfortzone groeien de mooiste dingen.”

Duursma is TEDx-spreker en auteur van vier boeken, waaronder ‘De digitale butler’ en ‘Machines met ver-

BUSINESSCASES

Tijdens de masterclass hebben twee bedrijven laten zien op welke wijze zij met behulp van Artificial Intelligence en Machine Learning concrete businesscases hebben gemaakt.

Sobolt (Rotterdam) zet deep-learning modellen in voor een duurzame toekomst. De focus ligt op slimme klimaatadaptatie, het versnellen van de energietransitie en het verduurzamen van infrastructuur. Danny Hetharia, AI scientist bij Sobolt, illustreerde dit door te vertellen over een warmtescan-rapportage op maat, die warmtelekken in een woning zichtbaar maakt en een isolatieadvies + bespaarpotentieel oplevert.

Geronimo.ai (Delft) maakt automatisch kaarten met remote sensing en AI. Tom van Loef, een van de oprichters van het bedrijf, toonde het product CropMapp, dat voor het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) ingezet wordt voor gewasherkenning met behulp van satellietdata en AI. Dit helpt het RVB in het uitoefenen van efficiënt toezicht op welke gewassen waar worden verbouwd en in hoeverre dit overeenstemt met de vastgestelde bouwplannen.

Meer weten? Ga naar www.sobolt.com en www.geronimo.ai.

beeldingskracht’. Toen hij elf jaar geleden begon, zei hij veelvuldig tegen zijn publiek: om te overleven, moet je naar buiten kijken. “Nu zou ik tegen de accountant willen zeggen: om te overleven, moet je zowel naar buiten als naar binnen kijken. KI-software zal alleen nog maar dominant worden en dat maakt dat je met je persoonlijke ontwikkeling, met je binnenwereld aan de slag moet om nog menselijker te worden.”

BINNENWERELD

Hoe doe je dat, menselijker worden? Volgens Duursma begint dat met het trainen van je menselijke vaardigheden, je soft skills. “Het is belangrijk om je bewust te worden van wat je niet zo goed kunt, dingen die je bijvoorbeeld in de omgang met anderen misschien onhandig doet. Daar moet je aan werken. Ook voor het vak van accountant is persoonlijke ontwikkeling enorm belangrijk. Empathie, goed kunnen improviseren en samenwerken, al die dingen die in de menselijke interactie niet te vervangen zijn door een computer, zijn essentieel voor het beroep in de toekomst.”

Dit behelst meer dan het trainen van sociale vaardigheden. “Introspectie is nu al een belangrijke skill en persoonlijke zelfontwikkeling wordt alleen nog maar belangrijker, omdat technologie steeds dominant wordt in jullie beroepsveld. Voor de accountant is het ontwikkelen van je menselijke kant onmisbaar: je moet mensen kunnen lezen, de connectie kunnen maken, begrijpelijk kunnen uitleggen en echt om je klant geven. De toekomst van het werk ligt dus bij de machine, maar zeker ook bij de mens.” ■

MASTERCLASS STRATEGIE

Wilt u ook deelnemen aan de SRA-Masterclass Strategie? Deze bestaat uit een cyclus van vier bijeenkomsten per jaar, waarin actuele onderwerpen vanuit een strategische invalshoek worden behandeld. Er is veel tijd en aandacht voor de vertaling naar de besturing van een kantoorpraktijk. Er wordt hard gewerkt aan het jaarprogramma. Zodra dit bekend is, vindt u meer informatie op sra.nl.